

Sjömärken

Visste ni att båkar och kumlar är några av de äldsta hjälpmedlen för sjöfarten längs kuster och farleder. Redan under forntiden använde sjöfarare enkla landmärken för att orientera sig från sjösidan. Dessa märken placerades ofta på höjder eller uddar där de syntes tydligt från havet.

En kummel i sten som ligger på ön Ekholmne i närheten av Häradsöskär. Dock finns den inte med i sjökortet.

Kumlar är ofta enkla stenrösen eller staplade stenformationer. I Norden började de användas redan under järnåldern och vikingatiden. Förutom att visa vägen till säkra landstigningsplatser kunde kumlar även markera farliga grund eller viktiga leder. Det finns även kumlar som också har kulturell betydelse och fungera som minnesmärken.

Spårö båk.

Båkar utvecklades senare som mer synliga och medvetet utformade sjömärken. Till skillnad från fyrar saknade de ljus och fungerade istället som dagmärken. De byggdes ofta av trä eller sten och målades i starka färger eller med tydliga mönster.

Innan moderna sjökort, GPS och elektroniska hjälpmedel var båkar och kumlar avgörande för säker navigation. Tillsammans med landkonturer och fyrar bildade de ett system som gjorde det möjligt att navigera säkert även i svåra vatten.

Idag betraktas båkar och kumlar både som praktiska navigationshjälpmedel och som viktiga delar av det maritima kulturarvet.

En kummel, och består av sten. Namnet kupa syftar på den karakteristiska runda eller koniska formen, som påminner om en bikupa. Denna typ av kummel är vanlig längs den svenska kusten och särskilt skärgårdar.

Spårö båk är ett av Sveriges mest kända och monumentala känningsbåkar. Den ligger på ön Spårö i Tjusts skärgård, strax utanför Västervik, och har i över 240 år fungerat som ett avgörande landmärke. Den nuvarande Spårö båken uppfördes 1776–1777. Redan under 1200-talet fanns vårdkasar och enklare sjömärken på Spårö.

Gubbö Kupa vilken är en känd kummel i våra farvatten var dock inget ståtligt monument. Den var inte byggd för att imponera, utan för att fungera. När en båt närmade sig sundet och kupan låg rätt mot ett annat landmärke visste man att kursen var trygg.

Spårö båk däremot reste sig högt över havet, murad av sten och ritad av en arkitekt. Där Gubbö Kupa var låg och rund, var Spårö båk hög och rak. Där kupan smälte samman med berget syntes båken mil efter mil över öppet vatten. Än idag står de där, båda två. Gubbö Kupa, tyst,

Stegeborgs båtklubs medlemsblad

Ansluten till Östergötlands båtförbund

lågmäld och ålderstigen. Spårö båk som är vit hög och välkänd.

Torrö Stickskär Tjust skärgård. På bilden ser man ett relativt modernt sjömärke i form av ledfynd och en kummel.

Lindskär

Sedan 1991 har båtklubben haft förmånen att nyttja Lindskär som klubbholme. Det innebär också att klubbholmen i år firar 35 år.

Den gamla anslagstavlan som båtklubben satte upp när vi fick tillgång till ön.

Det första steget blev att sätta upp en anslagstavla på ön som tydligt informerade om att Lindskär var båtklubbens egen klubbholme. Redan under det första året fick holmen många besökare, och vid den allra första sommarträffen samlades omkring 25–30 båtar. Vid denna tid hade klubben flera medlemmar än vad det är i dag.

Där bryggan finns i dag kunde man tidigare endast förtöja ett par båtar, eftersom berget är mycket brant. Det fanns därför i princip bara ett litet utrymme där det var möjligt att ta sig upp på berget.

Lindskär sommaren 2016.

Med tiden byggdes några bänkar i anslutning till den så kallade lägerelden, som är belägen på öns mer plana sida.

Bryggan kom på plats några år senare, i mitten av 1990-talet. För att kunna genomföra bygget behövde båtklubben ta ett lån. En lokal firma anlätades, med kompetens att bygga bryggan längs den branta klippan.

Nästa större investering blev att förse viken med bojar. Dessa används både av båtar som ligger vid bryggan och för förtöjning när man ligger mot berget mitt emot bryggan.

Omkring år 2000 inköptes fyra bord med tillhörande bänkar, vilka fortfarande finns kvar på ön och används flitigt. Det stora lyftet kom dock 2011, då vi med hjälp av ett LOVA-bidrag kunde bygga en toalett, vilket avsevärt förbättrade standarden på klubbholmen.

Stegeborgs båtklubs medlemsblad

Ansluten till Östergötlands båtförbund

Toaletten på Lindskär står klar 2011.

LOVA-bidrag (Lokala vattenvårdsprojekt) är ett statligt bidrag som kan sökas av föreningar för åtgärder som förbättrar miljön i sjöar och kustvatten. Bidraget används ofta till projekt som minskar övergödning, förbättrar sanitära lösningar eller på andra sätt skyddar vattenmiljön.

De senaste investeringarna har varit nya bojar av typen pålbojar, som är både stabila och lättare att förtöja vid. I samband med detta utökades viken även med ytterligare en boj.

Förra året tillkom dessutom nya, fina bänkar som tillverkats av Anders Karlsson tillsammans med vår sekreterare Malin Thyni.

Något som är särskilt trevligt är att en av ägarna till ön Lindskär, som även bor på en intilliggande ö, ofta besöker oss vid våra sammankomster på klubbholmen.

Toaletten på Lindskär, Anders Karlsson målar toaletten sommaren 2017.

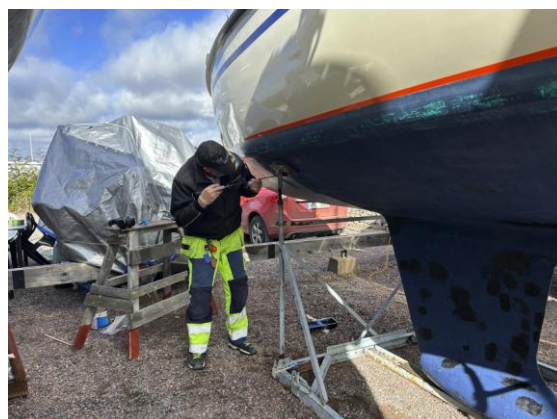
Ett viktigt och återkommande arbete på klubbholmen är underhållet. Bryggan och bänkarna oljas regelbundet för att hålla träet friskt och förlänga livslängden.

Toaletten städas och ses över för att vara i gott skick under säsongen, och området runt omkring hålls rent och snyggt. Genom gemensamma insatser med städning, rensning och små förbättringar gör vi ön trivsam och välkomnande för alla som besöker Lindskär.

Vårrustning 2026

Nu är vi inne i maj månad och vårrustningen är i fullgång. Många av klubbens medlemmar har redan också hunnit att sjösätta sina båtar. Vädret har varit gynnsamt för vårrustning och det har gett goda förutsättningar för att komma i ordning i god tid inför båtsäsongen.

Vårrustningen av båten är en viktig del inför säsongen. Att putsa och vaxa skrovet skyddar gelcoaten, ger bättre glid i vattnet och gör båten lättare att hålla ren under sommaren. Bottenmålning är också ett viktigt moment, då den motverkar påväxt och bidrar till både bättre prestanda och lägre bränsleförbrukning.

Palle Hellrin håller på med bottenmålning.

Innan sjösättningen är det extra viktigt att se över sin båt och säkerhetsutrustning, kontrollera att flytvästar finns

Stegeborgs båtklubs medlemsblad

Ansluten till Östergötlands båtförbund

i rätt antal och storlek samt att motor och styrning fungerar som de ska.

Vi behöver också bli fler medlemmar i båtklubben. Vi har därför satt upp informationslappar i år på båtarna som ligger på uppläggningsplatsen i Stegeborg för att värva nya medlemmar.

På lapparna har "lyft" fram fördelarna med att vara medlem i Stegeborgs båtklubb.

På bilden kan man se lappen med information som man satt fast på båten. Nu får vi hoppas att vi värvar en medlem till.

Den första sjösättningen för flertalet båtar ägde rum den 17 april. Totalt sjösattes cirka 20 båtar och nu ser vi fram emot båtsäsongen 2026 med förväntan.

Nu är det bra några minuter kvar innan Maxibåten Anna ligger i vattnet och "guppar".

Ordförande har ordet

Nu är vi inne i maj månad och vi sjösatte vår båt den 17 maj. Inför sjösättningen finns det alltid en viss oro för att något

Stegeborgs båtklubs medlemsblad

Ansluten till Östergötlands båtförbund

ska strula – att motorn inte vill starta eller att det har uppstått något läckage under vintern. I år var oron extra påtaglig, då vi även hade bytt en genomföring och därför var särskilt uppmärksamma på att allt skulle fungera som det skulle.

Sjösättning av Maxibåten Allena den 17 april.

I slutet av april gjorde min fru Lena och jag en resa till Berlin tillsammans med familjen Hellrin. Det blev en riktigt trevlig och minnesvärd tripp. Vi hann se och uppleva mycket av staden bland annat resterna av Berlinmuren, besöka flera museer och ta del av den speciella puls och atmosfär som präglar Berlin.

En av resans höjdpunkter var besöket på Tekniska museet, som var mycket intressant. Där fanns bland annat utställningar med båtar, flygplan, tåg, spårvagnar och annan teknik, vilket var mycket intressant.

På Tekniska museet i Berlin fanns också möjlighet att själv testa hur segling fungerar i praktiken. Man kunde skota seglen och se hur båten rörde sig framåt

vid olika vindriktningar, vilket gav en pedagogisk och konkret förståelse för seglingens principer.

Här kollar Pelle in hur båten kunde röra sig i olika vindriktningar.

Snart är det dags för nästa arrangemang, där vi tillsammans firar att sjösättningen är avklarad och att båtsäsongen 2026 nu har dragit igång. Vi hoppas att vi ses då!

Arrangemanget äger rum i Arkösund lördagen den 16 maj, då vi samlas för att äta en bit god mat på krogen Lilla Arkö.

Om vi inte ses innan dess, träffas vi säkert på bryggan i Stegeborg eller kanske ute på Lindskär längre fram under säsongen.

Alexander

Det syns när våra kunder är nöjda

Beräkna din premie idag, och välkommen att kontakta oss om du har några frågor kring din båtförsäkring.

Välkommen att försäkra din båt hos oss

Svenska Sjö är specialister på båtförsäkringar och har som ambition att erbjuda våra försäkringstagare kunnig, snabb och smidig skadehantering till låga premier. Dessutom ger vi våra försäkringstagare direkt återbäring på överskottet.

Tillsammans med båtorganisationerna arbetar vi ständigt med att utveckla **de bästa båtförsäkringarna** och trygghetslösningarna för dig och din båtklubb.

Som medlem i SBU **försäkrar du din båt extra förmånligt**, utöver andra rabatter såsom nautisk kompetens.

Sedan 1967 har vi tryggt båtägare och båtklubbsmedlemmar i hela landet, så nästa gång nån vinkar, är det kanske en i gänget.

Svenska Sjö är stolta över att vara ägda av riktigt båtfolk, tillsammans utvecklar vi det svenska båtlivet.

Svenska Sjö

Vi delar Båtlivet med dig